

De Bugaboos

of

Van jonge vaders, de dingen die niet voorbijgaan

Door Floris Mansvelt Beck

“Jij bent zeker helemaal gek geworden, jij - je gaat toch niet op een monument klimmen?” Uit de woorden klinkt oprechte verontwaardiging. “Ik zal de politie op je afsturen, mafkees!” Dat is dan een hele geruststelling. Deze jongen lijkt mij meer het type dat zijn woorden zelf graag kracht bijzet. Uit nood geboren misschien, want een prater is hij zo te zien niet. Toch fijn dat hij zich nu opwerpt als hoeder van het vrije woord. Daar mogen we Mohammed B voor bedanken.

Sinds de onthulling van het monument voor Theo van Gogh wist ik dat ik naar het Oosterpark moest, maar het is er nu pas van gekomen. Twee weken geleden was ik nog in Canada, met vrienden aan het klimmen in de *Bugaboos*. Nu sta ik voor het monument voor Van Gogh: een stuk of zes niet goed op elkaar aansluitende rechthoekige, aluminium buizen, elke buis gebogen tot het profiel van een naar de hemel gekeerd gezicht. Het binnenste gezicht houdt de mond gesloten, het buitenste is gevangen in een schreeuw.

De onnauwkeurig tegen elkaar aan geplaatste buizen vormen samen een homogene, verticale plaat van een meter of anderhalf breed, doorregen met spleten, variërend van vinger tot vuistdikte. Eerst twee en een halve meter verticaal omhoog voor nekpartij en onderkin; vervolgens, na een kleine sikkelvormige buiging naar gene zijde voor de kin, terug om grillig langs lippen, neus en ogen uiteindelijk horizontaal uit te vlakken, op ongeveer vier meter boven het gras van het Oosterpark.

Ik ga zitten in het gras naast Saar, mijn dochter van tien maanden. Zij is zichtbaar minder onder de indruk van de plotselinge opwelling van burgermoed dan ik. In de week na Saar's geboorte las ik “*Murder in Amsterdam*”, Ian Burema's intelligente analyse van de hysterie rond Pim Fortuin en de moord op Theo van Gogh. Onze Pim en onze Theo, martelaren van het vrije woord, maar veel meer dan dat martelaren van blank, rancuneus Nederland. Ach ja, Nederland.

Toen Saar een maand oud was belde Andreas, of ik meeging naar de *Bugaboos*. Zes klimmers, drie weken, niet moeilijk doen, gewoon lekker klimmen. Vaderschap geen bezwaar; vier van de zes hebben kinderen. Het gebied zegt me vooral iets door een route die Fred Beckey en Yvon Chouinard daar in 1961 openden, de *Beckey-Chouinard*, die is opgenomen in Roper en Steck's klassieke “*Fifty Classic Climbs of North America*”. Ook staan sinds een paar jaar de *Bugaboos* in de belangstelling door de vele mogelijkheden voor vrije beklimmingen van artificiële *bigwall*-routes. De rotssoort is graniet; de routes volgen spleten, versnijdingen, schoorstenen, en hier en daar wrijvingsplaten. Ook hele nare spleten, die net te breed zijn voor je handen maar te smal voor je lichaam, of die vol zitten met gras en modder. De week bedenktijd die ik aan Andreas mededeel is pro forma. Ik ga mee.

Twee weken geleden dansten we dronken van geluk, rotsen en tequila tussen de Canadese *rednecks* in het bergdorpje Canmore. Nu zit ik in het Oosterpark en zoek ik de beste lijn op het beeld voor Theo.

De laatste route die we in de *Bugaboos* doen is de Noordoost graat van *Bugaboo Spire*; een meter of vierhonderd over spleten en door schoorstenen, gevolgd door een graatoverschrijding. Na ruim twee weken in deze alpiene speeltuin voelen we ons zo thuis dat we, in plaats van een degelijke alpiene start, uitslapen tot een uur of acht. De zon schijnt door de grote ramen van de hut, die zich de warmte laat welgevallen, een poes die zich spinnend overgeeft aan de aaiende hand van een vreemde. De percolator pruttelt tevreden op het fornuis. Met een kop koffie in de hand vegen we de vloer van de hut aan voordat we richting graat gaan.

We zijn met zijn zessen gekomen, Leopold, Johan, Cris, Florian, Andreas en ik, voor één week versterkt door Mark, die eerst met vrouw en kind door de *Rockies* is getrokken. Ik ben het reservewiel, dat gevraagd is toen bleek dat Mark niet voor de hele reis beschikbaar was. Vóór het plan hierheen te komen heb ik met geen van allen ooit het touw gedeeld.

De eerste keer dat ik met Leopold en Florian klim ben ik vast van plan te laten zien dat ik net zo snel, zeker en sterk ben als de rest van de groep; een echte *mountain hardman*. Zelfverzekerd eis ik de eerste lengte op. Een mooi dakje, met een nog mooiere spleet erdoor. Van onderen bezien goed voor een paar *handjams*, wat inderdaad zo blijkt te zijn. Gelukkig niet te veel, want het voelt eerlijk gezegd best hard, maar daar laat een echte *hardman* zich niet door afleiden; snel, zeker en sterk klim ik door. Ook in de volgende spleet ben ik een en al focus – evenzo sterk, minstens zo zeker, en al een tikkeltje zelfvoldaan, *jam* ik omhoog. Dit gaat lekker! Geroutineerd bekijk ik de volgende spleet – een paar *fingerlocks*, wat dülfperpassen, daar fiets ik doorheen, hohum! Een rotsmuisje danst mee op mijn zelfvoldane deuntje, en zoekt dan snel dekking. Die weet meer dan ik. Bij nadere kennismaking blijkt de spleet volledig dichtgegroeid met gras. Een half uur later en vijf heikele meters hoger is weinig over van mijn snelheid en zekerheid, en mijn kracht is opgegaan aan het uitgraven van drie marginale zekerpunten voor een standplaats. Als Leopold en Florian nagekomen zijn vervolg ik mijn weg nog een meter of acht door de volledige dichtgegroeide vingerspleet. Waar deze zich verbreedt tot een slechts natbemoste *handcrack* plaats ik een *cam*, laat Florian me zakken tot twee meter boven het relais en pendel ik, na drie mislukte pogingen, naar een spleet een paar meter links van ons. Deze spleet is verrassend eenvoudig. Deze spleet is bovendien goed bereikbaar door een traverse lager in de route. Bij nader inzien stond dat ook zo in het gidsje. Op een foto. Ik geloof dat Leopold en Florian onder de indruk waren, maar ik heb het maar niet gevraagd.

Dat is inmiddels ruim anderhalve week geleden, als ik achter Andreas aan door de sneeuw loop, op weg naar *Bugaboo Spire*. Ondertussen heb ik met Leo en Mark twee van de mooiste routes van dit gebied geklommen, de *Beckey-Chouinard* en de *Sunshine Crack*. De *Sunshine* is door Alex Lowe geopend in de zomer van 1980. Hij moet toen een jaar of 21 zijn geweest, en erg verlegen, als we Leesa mogen geloven. Leesa is de vrouw die de hut bestiert – voornamelijk een kwestie van om de paar weken de wc's verschonen en ervoor zorgen dat alle gasten meehelpen de boel aan kant te houden – hutten zijn hier geen hotels. 27 jaar geleden – in de zomer van 1980 – deed ze dat ook al, voordat ze naar Hawaï vertrok om massagetherapeut en surfster te worden, en het verbaast niemand dat zij die zomer het vriendinnetje van Alex Lowe was. 1980 was een goed jaar voor Alex; *Sunshine Crack* volgt een van de mooiste lijnen van dit gebied, misschien wel van Canada. Een spleet die zich 400

meter omhoog slingert, langs *off-widths*, *handrails*, vingerspleten, handspleten, vuistspleten, dülferspleten, dakjes, culminerend in een droomlengte van bijna zestig meter – een kaarsrechte lijn door een zee van graniet, te breed voor je vuisten maar heerlijk voor je voeten, gevolgd door een perfecte sikkelvormige spleet, net te smal voor volle *handjams*, maar luchtig en steil en geëxponeerd, met boven je de blauwe lucht en onder je niets dan een gouden wand van graniet, Mark en Leo in de verte bij het relais, hun stemmen gedempt, onverstaanbaar maar enthousiast als een feestje bij de burens, en in je hoofd niets dan eindeloos blauw en warm goud met je handen op de rots en een zwoele wind die je verleidt los te laten, om de laatste meters zwemmend te overbruggen, naar de waterkant, waar je even later je benen over de rand laat hangen, je voeten trappelend in het lome water terwijl je Mark en Leo omhoog zekert.

Andreas en ik lijken ook door de wind gestuwd te worden, die laatste dag op de Noordoost graat van Bugaboo Spire. We vliegen omhoog, roepend en lachend, genietend in de wetenschap dat dit de laatste keer is, maar ook blij met onszelf en het gemak waarmee we over de rots bewegen. De pijlers waar we de afgelopen weken op klommen komen één voor één onder ons te liggen, eilanden in een woestijn van sneeuw, die we steeds meer zijn gaan beschouwen als onze achtertuin. Als we straks voor de laatste keer over de gletsjer lopen, over de kruinen van de kraters die de zon heeft uitgesmolten in de sneeuw, zal het ons niets verbazen om opeens Leopold en Florian van achter een rotsblok te zien verschijnen, ook op weg naar de hut, terugkerend van de *Cooper-Kor* op *Pigeon Spire*; kinderen die uitgespeeld zijn maar dralen op weg naar huis waar moeder wacht met het eten.

Maar daar zijn we nog niet. Nu zijn we nog vlak voor de zuidtop van *Bugaboo Spire*. Het einde van de Noordoost graat wordt gemarkeerd door een korte abseil. Een meter of zes, zeven; zeker weten doen we het niet, maar wat maakt het uit, we zijn omhoog gevlogen en de topo zit in onze zak, wat hem prima bevalt. Onder ons strekt de zuidwand zich uit, een bijzonder aanlokkelijke wand met verdacht weinig routes. Uit navraag is gebleken dat wat mooi is van ver in dit geval verre van mooi is; de routes die er lopen veranderen per beklimming van lijn en structuur – niet al het graniet hier is bomvast. Als Andreas een paar meter de wand in is afgedaald en relais maakt spoor ik hem aan vooral nog wat lager te kijken – daar loopt een band vanwaar we gemakkelijk weer naar de graat kunnen lopen, en deze abseil is anders wel erg kort. Als ik zelf aan het touw afdaal, word ik vriendelijk aangegrijsd door een sinistere spleet vlak onder de plek waar Andreas aanvankelijk gestopt was. Even later, als ik het abseiltouw wil door trekken, blijkt waarom – het touw zit muur vast.

Na het tevergeefse ritueel van korte rukjes geven tot samen aan het touw hangen, klimt Andreas terug naar de plek waar hij een kwartier eerder stand had willen maken, vlak boven de spleet. Vlak voor het einde van het touw verdwijnt een lus in het duister van de spleet, en hoe hard Andreas zijn best ook doet, de spleet geeft geen millimeter van het touw terug. Ook met zijn tweeën lukt het ons niet. Er zit niets anders op dan het touw door te snijden. Nu hangt er al jaren een klein mesje aan mijn gordel voor dit soort noodgevallen, maar dat mesje heb ik vijf dagen geleden van mijn gordel gehaald om gewicht te besparen op de *Beckey-Chouinard*. Andreas, die normaal ook altijd een mes bij zich heeft, blijkt hetzelfde gedaan te hebben. Daar staan we, *light, fast and high*, maar vooral vast. Na een korte en gedoemde poging het touw door te smelten met zijn eigen wrijvingswarmte zie ik dat Andreas een *nutkey* heeft die ook als abalakov-haak kan dienen. Met het scherpe puntje van de haak snijden we vervolgens het acht millimeter touw vezel voor vezel door. Het afgesneden uiteinde blijft als een hagedissentong uit de bek van rots hangen, een vrijwel nieuw stuk touw waar over een jaar weinig van over zal zijn.

Ons enthousiasme enigszins getemperd vervolgen we onze weg, laten de zuidtop achter ons en gaan aan korttouw over de scherpe graat richting noordtop. Daar aangekomen zien we in de verte twee puntjes bij de col tussen *South Howser tower* en *Pigeon Spire*. Waarschijnlijk zijn dat Johan en Cris, die vandaag net zoals Leo en Florian de *Cooper-Kor* hebben gedaan en als eerste bij de hut terug zullen zijn. Voor ons is dat een zegen, want dat betekent dat Johan de biefstukken gaat marinieren voor de afscheidsbarbecue straks met Leesa. De zorg voor het eten wordt deze weken zonder enig voorbehoud overgelaten aan Johan, en ik heb nooit beter gegeten boven de 2000 meter; tenderloin steaks van de barbecue, Indische curry, verse vijgen in de sla, pitabroodjes met gesmolten kaas en rozemarijn als tussendoortje; op rustdagen wordt hij zelfs gemaand het wat rustiger aan te doen, omdat andere klimmers gek dreigen te worden van al het heerlijk dat onder hun neus bereid wordt.

Vanaf de noordtop van *Bugaboo Spire* dalen we af over de grotendeels uit losse blokken en zanderige spleten bestaande graathelling. Van Cris en Leopold, die deze route twee weken eerder hebben gedaan, hebben we begrepen dat de truc is om je niet te laten verleiden tot afstekers door het puin, maar rigoureuus de graat, of wat daar voor door moet gaan, te blijven volgen. Dat de weg niet evident is wordt bevestigd door de vele goed betreden paadjes die het puin in leiden, maar de paar touwgroepen die we onder ons langzaam door het heikele terrein zien bewegen maken dat we ons angstvallig aan de graat houden. Een goede strategie naar blijkt, want we kunnen zowat wandelend de laatste vijfhonderd meter van de route afleggen tot aan top van de *Bugaboo-Snowpatch col*, het eindpunt van de overschijding. Wat ons rest is een laatste afdaling door de col en de gebruikelijke tocht over de gletsjer, waar nog net genoeg sneeuw ligt om stijgieters overbodig te maken.

Terwijl wij ons opmaken om voor de laatste maal door de col af te dalen, naderen twee klimmers op de tegenover gelegen *Snowpatch Spire* de top van *Sunshine Crack*. Ook in de col is de sneeuwlaag dunner geworden, en hier schijnt de zon al sinds vanochtend niet meer, zodat de dunne laag sneeuw stijf gevoren is. Een koude wind waait ons vanaf de gletsjer tegemoet, voorzichtig schoppen we treden in de harde firn. Terwijl onze wereld zich verengt tot een paar meter sneeuw en de volgende stap richting randspleet, weerklinkt hoog boven ons de vreugdekreet van een klimmer, die gedragen door warme wind en middagzon de rots loslaat om de laatste meters omhoog te zwemmen, in zijn hoofd niets dan zon en graniet.

Ik zit naast Saar in het Oosterpark en kijk naar de *Bugaboos*. Vanaf het trapje voor de hut kijk ik omlaag naar de gletsjer waar 'Danger' Dan in het donker overheen gerend is nadat hij, na een volle dag werken aan het onderhoud van het pad naar de hut, de tegenoverliggende berg is afgeskied. Ik zie vanuit mijn slaapzak door het zolderraam de bliksemflitsen die twee uur lang om de vijf seconden overal om ons heen de lucht doorklieven en de bergen doen oplichten, rood, geel, groen, terwijl regen en wind als een vrachttrein over de hut razen. Ik zie Cris boven me juichend de laatste meters van *Wildflowers* klimmen, na zes natte en koude lengtes eindelijk in de zon. Ik zie Johan rustig en trefzeker zijn weg omhoog zoeken over het blanke graniet, terwijl Florian en ik op een naastgelegen route ons verheugen over de ruwe rots, de ronde spleten en het feit dat we hier met zijn allen naartoe gekomen zijn. Ik zie de koude blikjes *Budweiser* in de beek liggen als we terug komen van het klimmen en ik zie de morene oplichten onder de volle maan als ik 's nachts de hut uitga, flarden mist en laaghangende wolken als we aan de *Beckey-Chouinard* beginnen en het diepe groen van het dal als we eindelijk afdalen, op weg naar Canmore, waar we gaan drinken en dansen, de *Bugaboos* nog in de kop, nog niet verdrongen door volgende plannen.

Ik sta op uit het gras en loop naar het monument voor Van Gogh. Met mijn linkerhand plaats ik een *handjam*, gevolgd door nog een met rechts, terwijl ik de tenen van achtereenvolgens mijn rechter en linker voet tussen de profielbuizen verklem. Na nog een vuistverklemming en een *fingerlock* dülfer ik tot waar de horizontaal uitstekende balken een dakje vormen. Na twee passen door het dak hang ik aan één arm aan het uiteinde van het beeld. Naast de vijver vrijt een stel, een oudere man op een bankje kijkt voor zich uit, de wind vormt rimpels op het water. Ik laat me vallen en land op het gras, waar Saar nog steeds tevreden rondtjigert. Ik doe mijn schoentjes uit en Saar in de rugdrager. We gaan naar huis.

Wie?

Leopold Roessingh
Cris van den Berg
Mark Heine
Johan Cavé
Florian van Olden
Andreas Amons
Floris Mansvelt Beck

Wanneer?

Zomer 2007

Waar?

De Bugaboos, ofwel de Bugaboo mountain range in de Purcell Mountains, British Columbia, Canada

Meer informatie:

<https://www.mountainproject.com/area/105868061/bugaboos>